

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2014 r. r.

DOLiS/DEC-369/14/28733,28734

dot.

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana J.P., na odmowę udostępnienia mu przez Rektora Uniwersytetu [...], danych osobowych prof. dr hab. T.M. w zakresie jego adresu zamieszkania i numeru PESEL,

- 1. nakazuję Rektorowi Uniwersytetu [...] udostępnienie Panu J.P., danych osobowych prof. dr hab. T.M. w zakresie jego adresu zamieszkania,**
- 2. w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana J.P., zwanego dalej Skarżącym, na odmowę udostępnienia mu przez Rektora Uniwersytetu [...], zwanego dalej Rektorem, danych osobowych prof. dr hab. T.M. w zakresie jego adresu zamieszkania.

Pismem z dnia [...] września 2013 r. organ do spraw ochrony danych osobowych (znak: [...]) zwrócił się do Skarżącego z prośbą o wskazanie zakresu żądanych danych osobowych.

W dniu [...] września 2013 r. do Biura GIODO wpłynęło pismo Skarżącego z dnia [...] września 2013 r., w którym wnosi on o nakazanie ujawnienia adresu zamieszkania i numeru PESEL prof. dr hab. T.M.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił, że:

1. W dniu [...] lutego 2013 r. Skarżący skierował do prof. dr hab. T.M., zastępcy Dyrektora Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu w K., wezwanie do odwołania pomówienia zawartego na s. 210 w artykule jego autorstwa pt. „[...]” opublikowanego

- w „[...]”, tom XI (2008), z. 1-2 cyt.: „jakoby tygodnik »[...]« po objęciu przez mnie [Skarżącego] funkcji redaktora naczelnego »pozostawał nadal organem Stowarzyszenia K.i.« oraz że »tygodnik zamknięto bowiem pismo było adresowane do ludzi sfrustrowanych, którzy czuli się zagrożeni, nie rozumieli co się dzieje i łatwo przyjmowali spiskową teorię dziejów«”.
2. Pismem z dnia [...] marca 2013 r. redaktor naczelny „[...]” poinformował Skarżącego, iż prof. dr hab. T.M. nie zamierza opublikować odwołania ww. pomówienia, zaś cyt.: „Redakcja czasopisma naukowego nie cenzuruje nadsyłanych tekstów naukowych i poglądów autorów w nich wyrażanych”.
 3. Skarżący w dniu [...] maja 2013 r. zwrócił się do Rektora z wnioskiem o ujawnienie adresu zamieszkania prof. dr hab. T.M., ponieważ zamierza wystąpić do sądu powszechnego z pozwem dotyczących ochrony dóbr osobistych.
 4. Pismem z [...] czerwca 2013 r. Rektor odmówił udostępnienia na rzecz Skarżącego żądanych przez niego informacji, wskazując, iż cyt.: „(...) w ocenie Rektora [...] Wnioskujący nie wykazał w sposób wiarygodny potrzeby posiadania żądanych danych”.
 5. Dane osobowe prof. dr hab. T.M. są przetwarzane w zbiorze danych pracowników Uniwersytetu na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r., Nr 21, poz. 95 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych w celu jej realizacji.
 6. Rektor, w swoich wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, wskazał, iż podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w piśmie skierowanym do Skarżącego w dniu [...] czerwca 2013 r. Ponadto Rektor poinformował, iż odmowa udostępnienia na rzecz Skarżącego wnioskowanych przez niego danych wynikała z niespełnienia przesłanek z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Jednocześnie Rektor podkreślił, iż Skarżący nie przedstawił np. wezwania z sądu do uzupełnienia braków formalnych pozwu, co w jego ocenie, uprawniałoby go do udostępnienia na rzecz Skarżącego żądanych przez niego danych.
 7. W dniu [...] czerwca 2013 r. do Sądu Okręgowego w W. wpłynął pozew Skarżącego o ochronę dóbr osobistych oraz zadośćuczynienie pieniężne skierowany przeciwko Panu T.M. Korespondencja dwukrotnie wysłana przez Sąd na adres Uniwersytetu powróciła z adnotacją poczty „adresat nieznan”. Ponadto z załączonego do akt sprawy protokołu rozprawy z dnia [...] grudnia 2013 r. wynika, iż odroczono termin rozprawy oraz zakreślono Skarżącemu termin do wskazania adresu pozwanego, tj. prof. dr hab. T.M.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

I.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do kwestii żądania udostępnienia danych osobowych w zakresie adresu zamieszkania prof. dr hab. T.M., wskazać należy, że w myśl art. 7 pkt 2 ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o przetwarzaniu danych rozumie się przez to jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, w tym ich udostępnianie. Każda forma przetwarzania danych osobowych powinna znaleźć oparcie w jednej z przesłanek warunkujących legalność tego procesu, enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. Niezależnie od zgody osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1), przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy jest to niezbędne

dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5). Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, „termin *usprawiedliwione cele* jest zwrotem niedookreślonym i stanowi klauzulę generalną w znaczeniu funkcjonalnym. Daje w szczególności pewnego rodzaju luz decyzyjny, dzięki któremu organ stosujący prawo [w niniejszej sprawie GIODO], może przy podejmowaniu decyzji kierować się ocenami indywidualnymi konkretnej sytuacji, a także pewnymi zasadami postępowania niesformułowanymi w przepisach prawa” (tak P. Barta, P. Litwiński, „Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz”, Warszawa 2009, str. 228).

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzi do wniosku, że żądanie Skarżącego o udostępnienie ww. danych osobowych jest w pełni uzasadnione i wypełnia dyspozycję art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Skarżący we wniosku skierowanym do Rektora określił zakres żądanych danych oraz wskazał, iż pomimo wcześniejszego wezwania do odwołania pomówienia uzyskał on odpowiedź odmowną, co zaś spowodowało konieczność wystąpienia na drogę sądową. Ponadto w niniejszym postępowaniu Skarżący wiarygodnie uzasadnił potrzebę pozyskania danych koniecznością podjęcia kroków mających na celu ochronę dóbr osobistych. Jednocześnie w toku postępowania Skarżący wskazał, iż skierował do Sądu Okręgowego w W. powództwo o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie pieniężne skierowane przeciwko prof. dr hab. T.M., na dowód czego przedstawił kopię pierwszej strony ww. pozwu wraz z prezentatą Sądu z dnia [...] czerwca 2013 r. Jednocześnie Skarżący wskazał, iż korespondencja dwukrotnie wysłana przez Sąd na adres Uniwersytetu powróciła z adnotacją poczty „adresat nieznan”. Skarżący dołączył również protokół z rozprawy z dnia [...] grudnia 2013 r., z którego wynika, iż rozprawa została odroczone, a Skarżący wezwany do wskazania adresu pozwanego, tj. prof. dr hab. T.M.

Jednocześnie wskazać należy, że art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121), zwanej dalej Kc, stanowi, że dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie do powyższego, trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę, że dochodzenie przez Wnioskodawcę praw przed sądem z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych stanowi realizację jego prawnie usprawiedliwionego celu i uprawnienia wynikającego z przepisu prawa, tj. art. 24 § 1 Kc ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zgodnie z art. 24 § 2 Kc, jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych. Jednocześnie, w myśl art. 448 powyższej ustawy w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za

doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. W myśl art. 43 Kc przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Zauważyć należy, że sporządzenie pozwu do sądu cywilnego w związku z naruszeniem dóbr osobistych wymaga podania danych osobowych osoby pozwanej. Dla skutecznego wytoczenia powództwa niezbędne jest wniesienie do sądu pisma, które spełniać będzie warunki określone w art. 187 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101), zwanej dalej Kpc. Zgodnie z tym przepisem, pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego. Natomiast, w myśl art. 126 § 1 pkt 1 Kpc każde pismo procesowe powinno zawierać oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników. Ponadto, zgodnie z art. 126 § 2 Kpc, gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze – sygnaturę akt.

Z powyższego wynika zatem, iż niezbędnym elementem pozwu, w tym również o naruszenie dóbr osobistych, jest oznaczenie imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której żądanie określone w pozwie jest skierowane (tj. przyszłej strony procesowej w sporze z tytułu naruszenia dóbr osobistych). Potwierdza to również literatura przedmiotu, gdzie jednoznacznie wskazuje się, że pierwsze pismo procesowe w sprawie (np. pozew) powinno zawierać bliższe dane dotyczące stron (uczestników) postępowania i wskazywać dokładnie ich adresy tak, aby sąd mógł się zawsze z tymi osobami porozumieć (M. Jędrzejewska, T. Ereciński, J. Gudowski Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga, Postępowanie zabezpieczające, Warszawa 2007, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wyd. II).

W tym miejscu warto przywołać wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 października 2013 r. (sygn. akt II SA/Wa 254/13), w którym wskazano, iż cyt.: „(...) wnioskodawca powinien przynajmniej uprawdopodobnić, iż wnioskowane dane są mu potrzebne dla realizacji własnych interesów, także faktycznych, które w świetle obowiązującego prawa można uznać za usprawiedliwione”.

Ponadto wskazać należy, iż poza przedmiotem zainteresowania Generalnego Inspektora Ochrony Danych jest ocena kwestionowanej przez Skarżącego publikacji. Jednocześnie z uzasadnienia skierowanej do Generalnego Inspektora skargi wynika, że w ocenie Skarżącego doszło do naruszenia jego dóbr osobistych. Uzasadnionym jest zatem dochodzenie przez niego ochrony tych dóbr poprzez wystąpienie do sądu z powództwem wobec autora artykułu. Niewątpliwie jest to prawnie usprawiedliwiony cel Skarżącego, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Ponadto, przyjęcie, że przetwarzanie (udostępnienie) - w celu zainicjowania postępowania sądowego - danych osoby, która jest autorem skarżonego artykułu miałoby naruszać jej prawa i wolności, prowadziłoby do nieuzasadnionej ochrony takiej osoby przed ewentualną odpowiedzialnością za swoje działania, zwłaszcza, że może ona w trakcie postępowania sądowego w pełni korzystać ze swoich praw zagwarantowanych przepisami Kpc. Działanie Rektora polegające na nieudostępnieniu Skarżącemu danych osobowych, może natomiast doprowadzić do ograniczenia jego prawa do wystąpienia do

sądu z powództwem w sprawie naruszenia dóbr osobistych oraz skutecznie chronić sprawcę przed odpowiedzialnością cywilnoprawną za jego działania.

Wobec powyższego zasadne jest nakazanie Rektorowi udostępnienia na rzecz Skarżącego danych osobowych prof. dr hab. T.M. w zakresie jego adresu zamieszkania. Stosownie bowiem do art. 18 ust. 1 ustawy, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności (pkt 2) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych.

II.

Odnosząc się do wniosku Skarżącego w zakresie nakazania Rektorowi udostępnienia danych osobowych prof. dr hab. T.M. w zakresie jego numeru PESEL wskazać należy, iż z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż Skarżący nie zwracał się do Rektora z wnioskiem o udostępnienie danych w tym zakresie. Rozszerzenie przedmiotu sprawy w tym zakresie nastąpiło dopiero w piśmie Skarżącego z dnia [...] września 2013 r. (data wpływu do Biura GIODO: [...] września 2013 r.).

Z treści ww. przepisu art. 18 ustawy o ochronie danych osobowych wynika, że Generalny Inspektor władny jest wydać decyzję administracyjną nakazującą udostępnienie danych osobowych wyłącznie w przypadku, gdy doszło do naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych. Treścią decyzji powinien być nakaz przywrócenia stanu zgodnego z prawem, który może dotyczyć konkretnego (określonego w pkt 1-6) działania lub zaniechania.

O bezprawności działania administratora danych można mówić w sytuacji, gdy ten podmiot, mimo braku podstaw do odmowy udostępnienia przetwarzanych danych osobowych, odmawia ich udostępnienia wnioskodawcy lub pozostaje bezczynny.

Wskazać ponadto należy, że stosownie do art. 38 ww. ustawy administrator danych jest obowiązany zapewnić kontrolę nad tym, jakie dane, kiedy i komu są przekazywane. Zaznaczyć należy, że dopiero gdy administrator danych odmówi udostępnienia żądanych danych lub w żaden sposób nie ustosunkuje się do wniosku o ich udostępnienie, istnieje możliwość zwrócenia się do Generalnego Inspektora ze skargą na takie działanie lub zaniechanie administratora danych.

Podkreślenia również wymaga że Generalny Inspektor nie może zastępować strony w realizacji uprawnień przysługujących jej na mocy ustawy o ochronie danych osobowych.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż zgodnie z art. 208¹ Kpc, sąd z urzędu ustala numer PESEL pozwanego będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku, lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP pozwanego niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania. Na podstawie zmienionego § 6 art. 177 Kpc, jeżeli na skutek braku lub wskazania złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów, o których mowa w art. 208¹ k.p.c., lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu, Sąd może zwiesić postępowanie z urzędu. W związku z powyższym w odniesieniu do oznaczenia pozwanego strona inicjująca postępowanie powinna

przedstawić adres pozwanego lub inne dane pozwalające na ustalenie Sądowi numerów (odpowiednio PESEL, NIP lub numeru w Krajowym Rejestrze Sądowym).

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro GIODO, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).